

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ
(протокол «01» вересня 2025 р. №1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Страховий менеджмент

освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

рівень вищої освіти другий (магістерський)

факультет обліку та фінансів

Полтава

2025 – 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Страхувальний менеджмент для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Мова викладання державна

Розробник: Зоря Світлана, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, кандидат економічних наук, доцент

«01» вересня 2025 року

Світлана ЗОРЯ

Погоджено гарантом освітньої програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

«01» вересня 2025 року

Олексій ЗОРЯ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
протокол «01» вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Світлана ЗОРЯ

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150	150
Кількість кредитів	5	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1; D2ФБССФР_мд_2025	1; D2ФБССФР_мз_2025
Семестр	1	1 / 2
Лекції (годин)	26	4 / 4
Практичні (годин)	24	0 / 8
Самостійна робота (годин)	100	134
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота), годин	-	40
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: Банківська справа та страхування (в частині тематичного блоку Страхування, включеного до предметного тесту з обліку та фінансів єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра).

4. Компетентності:

загальні (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

спеціальні (фахові) (ФК):

ФК01. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності;

ФК03. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

ФК04. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

ФК05. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію;

ФК08. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

ФК09. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

5. Програмні результати навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.	Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері страхування та управляти ними.
ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	Застосовувати управлінські навички у сфері страхування
ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень.	Застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень.
ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.	Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.	Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
---	---

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи (презентації, ілюстрування); практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною, науковою літературою, нормативно-правовими актами, робота з джерелами в мережі Інтернет); методи письмового контролю (контрольна робота); методи самостійної роботи (завдання самостійної роботи); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу і новизни навчального матеріалу; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, вказання на недоліки, зауваження); інтерактивні методи навчання (дискусії, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту. Поняття страхового менеджменту та його складові. Система страхового менеджменту: суб'єкти, функції і принципи управління. Правове забезпечення страхування. Управління процесом створення страхових організацій та ліцензування страхової діяльності. Соціальна відповідальність страховика як детермінанта розвитку страхового бізнесу.

Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика. Сутність та складові ресурсного потенціалу страховика. Кадровий потенціал страховика. Інформаційний потенціал страховика. Фінансовий потенціал страховика. Система управління страховика: сутність та ключові вимоги. Органи управління та контролю страховика. Загальні збори акціонерів (учасників) страховика. Наглядова рада страховика. Виконавчий орган страховика. Керівники страховика. Система внутрішнього контролю страховика. Підрозділ з контролю за дотриманням норм (комплаєнс).

Тема 3. Планування у страховій діяльності. Економічна сутність, принципи та етапи планування в менеджменті страхової діяльності. Визначення стратегії, місії, цілей і завдань страховика. Стратегічне планування діяльності страховика за системою збалансованих показників. Фінансова стратегія страховика. Роль бізнес-планування в управлінні страховою компанією. Бізнес-план страховика: структура та характеристика його окремих розділів. Особливості бюджетування в страховій організації.

Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту. Сутність, завдання та функції комунікацій в процесі управління діяльністю страхової компанії. Інформаційне забезпечення менеджменту страхової діяльності. Значення інформаційних технологій в діяльності страховика.

Оброблення, захист, зберігання, використання, передавання та розкриття інформації, що становить таємницю страхування. Інноваційні підходи до страхового менеджменту в умовах цифрової трансформації.

Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі. Сутність та структурні елементи страхового маркетингу. Особливості застосування маркетингу у діяльності страхових компаній. Основні етапи впровадження маркетингу в діяльність страхової компанії. Завдання та функції служби маркетингу страхової компанії. Маркетингова політика страховика. Інструменти управління маркетинговою діяльністю страховика. Просування страхових послуг. Цифровий маркетинг як основа підвищення страхової культури та забезпечення ефективності управління діяльністю страховика. Підвищення ефективності страхового менеджменту за допомогою інструментів digital-маркетингу страхових послуг.

Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування. Відбір ризиків на страхування як ключовий елемент страхового менеджменту. Андеррайтингова політика страховика. Побудова страхових тарифів та управління тарифною політикою страховика. Формування та забезпечення збалансованості страхового портфеля. Мінімізація та контроль ризиків за укладеними договорами страхування. Інноваційні підходи до управління відбором ризиків на страхування.

Тема 7. Урегулювання страхових претензій. Процедура врегулювання страхових претензій. Служба врегулювання претензій: її завдання, функції та місце в страховій компанії. Принципи врегулювання страхових претензій. Етапи процедури врегулювання страхових претензій. Експертиза причин і наслідків страхового випадку. Управління страховими виплатами. Організація процесу врегулювання страхових претензій. Регресні вимоги. Роль служби безпеки у врегулюванні страхових претензій.

Тема 8. Управління фінансовими результатами діяльності страховика. Фінансові результати діяльності страховика та алгоритм їх формування. Управління доходами страховика. Управління витратами страховика. Управління прибутком страховика.

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика. Фінансова надійність страховика: сутність та фактори впливу. Принципи та інструментарій оцінювання фінансового стану страхової компанії. Склад, структура та процес формування страхових резервів. Забезпечення фінансової стійкості страховика. Управління платоспроможністю та інвестиційною діяльністю страховика. Система управління ризиками страховика.

Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях. Система фінансового моніторингу: сутність та рівні. Завдання, обов'язки та права страховика як суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу та критерії ризику. Впровадження страховими компаніями правил фінансового моніторингу.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма D2ФБССФР_мд_2025				заочна форма D2ФБССФР_мз_2025			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту	18	4	4	10	18	2	2	14
Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 3. Планування у страховій діяльності	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 7. Урегулювання страхових претензій	14	2	2	10	14	-	-	14
Тема 8. Управління фінансовими результатами діяльності страховика	16	4	2	10	16	2	2	12
Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика	16	4	2	10	16	-	-	16
Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	16	2	4	10	16	-	-	16
у. т. ч. індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	150	26	24	100	150	8	8	134

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма D2ФБССФР_мд_2025	заочна форма D2ФБССФР_мз_2025
Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту	4	2
Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика	2	-
Тема 3. Планування у страховій діяльності	2	2
Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	2	-
Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	2	-
Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування	2	2
Тема 7. Урегулювання страхових претензій	2	-
Тема 8. Управління фінансовими результатами діяльності страховика	2	2

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика	2	-
Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	4	-
Разом	24	8

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9 Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма D2ФБССФР_мд_2025	заочна форма D2ФБССФР_мз_2025
Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту	10	14
Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика	10	14
Тема 3. Планування у страховій діяльності	10	10
Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	10	14
Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	10	14
Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування	10	10
Тема 7. Урегулювання страхових претензій	10	14
Тема 8. Управління фінансовими результатами діяльності страховика	10	12
Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика	10	16
Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	10	16
у. т. ч. індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	40
Разом	100	134

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти заочної форми здобуття освіти контрольної робота, а також виконанням завдань самостійної роботи здобувачами як денної так і заочної форми здобуття вищої освіти.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.	Форми поточного контролю: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; контрольна робота (підсумкова контрольна робота для студентів денної форми здобуття освіти; виконання індивідуальних завдань у вигляді контрольної роботи для студентів заочної форми здобуття освіти). Форма семестрового контролю: екзамен.
ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.	
ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	
ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та управління фондами для прийняття рішень.	
ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.	
ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни D2ФБССФР_мд_2025

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		підсумкова контрольна робота ³	
		підготовка тез ¹	виконання домашніх завдань ²		
Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту	3	5	30	15	3
Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика	3				3
Тема 3. Планування у страховій діяльності	3				3
Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	3				3
Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	3				3
Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування	3				3
Тема 7. Урегулювання страхових претензій	3				3
Тема 8. Управління фінансовими результатами діяльності страховика	3				3
Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика	3				3
Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	3				3
Підготовка тез	-	5	30	15	5
Виконання домашніх завдань	-	-			30
Підсумкова контрольна робота	-	-	-	15	15
Екзамен	-	-	-	-	20
Разом	30	5	30	15	100

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти готують тези доповіді в розрізі тем навчальної дисципліни, з якими доповідають на міжнародній, всеукраїнській, студентській науково-практичній конференції, засіданні наукового гуртка, підсумковій конференції (круглому столі) за результатами вивчення дисципліни, тощо. При цьому бали (максимум 5 балів) виставляються окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожну тему отримуючи максимум 3 бали) при цьому бали виставляються сумарно (максимум 30 балів) окремою позицією;

³в кінці семестру передбачено написання підсумкової контрольної роботи (максимум 15 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни D2ФБССФР_мз_2025

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання практичних завдань	виконання завдань самостійної роботи		
		виконання домашніх завдань ¹	контрольна робота ²	
Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту	3	28	40	3
Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика	-			-
Тема 3. Планування у страховій діяльності	3			3
Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	-			-
Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	-			-
Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування	3			3
Тема 7. Урегулювання страхових претензій	-			-
Тема 8. Управління фінансовими результатами діяльності страховика	3			3
Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика	-			-
Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях	-			-
Виконання домашніх завдань	-	28		28
Виконання індивідуальних завдань (контрольна робота)	-	-	40	40
Екзамен	-	-	-	20
Разом	12	28	40	100

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за 1-8-му тему отримуючи максимум по 3 бали, за 9-10-ту тему – максимум по 2 бали) при цьому бали виставляються сумарно (максимум 28 балів) окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти заочної форми навчання виконують індивідуальні завдання у вигляді контрольної роботи (максимум 40 балів) при цьому бали виставляються окремою позицією.

Шкала та критерії оцінювання D2ФБССФР_мд_2025

Виконання практичних завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	у випадку не можливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни

Виконання завдань самостійної роботи (підготовка тез доповіді)*

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти отримує у випадку підготовки наукових тез та виступі з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській, студентській науково-практичній конференції, засіданні наукового гуртка, підсумковій конференції (круглому столі) за результатами вивчення дисципліни, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення

	професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
3	здобувач вищої освіти отримує у випадку підготовки наукових тез доповіді (без виступу) на міжнародну, всеукраїнську, студентську науково-практичну конференцію, засідання наукового гуртка, підсумкову конференцію (круглий стіл) за результатами вивчення дисципліни, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності підготовлених наукових тез доповіді на міжнародну, всеукраїнську, університетську конференцію, підсумкову конференцію (круглий стіл) за результатами вивчення дисципліни, що не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.

** Здобувач вищої освіти має змогу протягом семестру підготувати одні тези доповіді*

Виконання завдань самостійної роботи (виконання домашніх завдань)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує за кожен тему у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
2	здобувач вищої освіти отримує за кожен тему) у випадку незначних помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.

1	здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку допущення суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність володіння навичок самостійної роботи та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

*Підсумкова контрольна робота**

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Теоретичне питання</i>	
3	здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, проте якість відповіді констатує вільне володіння теоретичним матеріалом, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах означеного питання, чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на

	достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
<i>Задача</i>	
3	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	у випадку не можливості здобувача вищої освіти виконати задачу, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни

**Підсумкова контрольна робота включає 5 питань, із них 4 запитань теоретичного характеру та 1 задача. Кожне питання (в т. ч і задача), оцінюється у 3 бали.*

Шкала та критерії оцінювання D2ФБССФР_мз_2025

Виконання практичних завдань

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
2	здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1	здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	у випадку не можливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни

Виконання завдань самостійної роботи (виконання домашніх завдань)

Теми № 1-8

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	здобувач вищої освіти отримує за кожен тему у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати

	інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
2	здобувач вищої освіти отримує за кожну тему) у випадку незначних помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1	здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку допущення суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність володіння навичок самостійної роботи та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Виконання завдань самостійної роботи (виконання домашніх завдань)

Теми № 9-10

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1	здобувач вищої освіти отримує за кожну тему у випадку допущення суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими

	і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність володіння навичок самостійної роботи та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

*Індивідуальне завдання у вигляді контрольної роботи**

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Теоретичне питання</i>	
8-10	здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
5-7	здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, проте якість відповіді констатує вільне володіння теоретичним матеріалом, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1-4	здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах означеного питання, чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.

0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
<i>Практичне завдання (задача)</i>	
16-20	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
9-15	здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1-8	здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	у випадку не можливості здобувача вищої освіти виконати практичне завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни

**за виконання контрольної роботи, яка містить 2 теоретичні питання та 1 задачу, здобувач вищої освіти заочної форми здобуття освіти може отримати максимально 40 балів із наступним їх розподілом – 10 балів за кожне теоретичне питання та 20 балів за задачу.*

Шкала та критерії оцінювання

Екзамен*

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Теоретичне питання</i>	
5	здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
3-4	здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, проте якість відповіді констатує вільне володіння теоретичним матеріалом, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1-2	здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах означеного питання, чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, не можливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
<i>Практичне завдання</i>	
8-10	здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на високому рівні застосовувати

	інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на високому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
5-7	здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, вміння на достатньому рівні застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
1-4	здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень здібностей та навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, недостатній рівень навиків застосовувати інноваційні підходи та управлінські навички у сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також відсутність можливості на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів, неможливість оцінювати ступінь складності завдань при плануванні у страховій діяльності та опрацюванні її результатів.
0	у випадку неможливості здобувача вищої освіти виконати задачу, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни

*Екзамен складається з 2-х теоретичних питань та 1-го практичного завдання. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер, під'єднаний до мережі Internet. Програмне забезпечення: OS Windows, MS Office, PowerPoint, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, доступ до інтернет-ресурсів, онлайн платформа Google Meet. Мультимедійне обладнання (проектор), дошка аудиторна, АСУ ПДАУ, електронний ресурс на платформі LMS Moodle, репозитарій ПДАУ.

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перескладання:** виконання та перескладання здобувачами вищої освіти за всіма формами контролю здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу

в Полтавському державному аграрному університеті (<https://surl.li/naeamt>) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://surl.li/vtnwrs>).

- щодо академічної доброчесності: здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (<http://surl.li/tecyhx>). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; зазначення посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Процедура розгляду справ щодо порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу здійснюється згідно з Положенням про Комісію з академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (<http://surl.li/wperxc>). Спеціальні та локальні нормативно-правові акти з питань забезпечення академічної доброчесності представлено на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ (<http://surl.li/dvigaf>);

- щодо відвідування занять: у відповідності до п. 7.9.11 Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<https://surl.li/naeamt>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету;

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: здійснюється у відповідності до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (<https://surl.li/kytrpwg>);

- щодо оскарження результатів оцінювання: Оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://surl.li/vtnwrs>).

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Опальчук Р.М. Страховий менеджмент: навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2023. 251 с.

2. Про страхування : Закон України від 18 листоп. 2021 р., № 1909-IX / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

3. Сіренко Н. М., Мельник О. І., Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент : навч. посіб.; Миколаїв. нац. аграр. ун-т. Миколаїв : МНАУ, 2020. 179 с.

Допоміжні

1. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. Страховий менеджмент : підруч. Вінниця : ВНАУ, 2019. 294 с.

2. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 215 с.

3. Білик О. І., Савчин О. І. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 304 с.

4. Борисюк О. В. Страховий менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/borysiuk_SM-.pdf.

5. Директива Європейського Парламенту і Ради 2009/138/ЄС від 25 листоп. 2009 р. (Платоспроможність II) / (нова редакція) / Міжнародний документ, Перелік від 25.11.2009 № 2009/138/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_039-09#Text.

6. Дорошенко О. О., Зоря С. П., Дроботя Я. А. Оподаткування прибутку страхових компаній : матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років (м. Полтава, 17-18 травня 2023 року). – Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. С. 184–185.

7. Дранус В., Дранус Л., Трушкіна Н. Інноваційні підходи до управління платоспроможністю страхових компаній України. *Вісник Львівського національного університету природокористування*. Серія Економіка АПК. 2023. № 30. С. 151–156. URL: <https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/economics/article/view/190/172>.

8. Дранус В. В., Чернюк Т. І. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» : метод. рек. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2024. 76 с.

9. Другова В. Т. Інноваційні підходи до страхового менеджменту в умовах цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4643/4585>.

10. Зоря О. П., Зоря С. П., Маєр Д. Р. Цифровий маркетинг як основа підвищення страхової культури та забезпечення ефективності управління діяльності страховика. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 66. С. 232-236. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/42.pdf.

11. Зоря О. П., Зоря С. П., Маєр Д. Р. Підвищення ефективності страхового менеджменту за допомогою інструментів digital-маркетингу страхових послуг. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Випуск 2(02). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/75> DOI: 10.32782/dees.2-19.

12. Зоря О. П., Зоря С. П., Капаєва Л. М. Теоретико-методологічні засади страхування інвестиційних ризиків у системі управління ними. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 69. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/69-2022>.

13. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д.Р. Роль страхування у системі забезпечення продовольчої та економічної безпеки у період воєнного стану в Україні. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Випуск 3(03). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/105/97> DOI: 10.32782/dees.3-7.

14. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 4 (178). С. 274–279.

15. Зоря С. П., Потапенко Б. І. Прибуток страхової компанії: особливості формування та напрями підвищення. *Ефективна економіка*. 2025. № 6. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6818/6921>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.94>.

16. Зоря С. П., Потапенко Б. І. Проблемні аспекти управління фінансовими результатами діяльності страхових компаній. *Новітні тренди розвитку страхового ринку: синергія інновацій та фінансової безпеки* : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Київ, 15 травня 2025 р. [Електронний ресурс]. Київ, КНЕУ, 2025. С. 196–198.

17. Клапків Л. М., Клапків Ю. М., Свірський В. С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній: теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління : монографія. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с.

18. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.

19. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

20. Податковий Кодекс України / Відомості Верховної ради України від 02 груд. 2010 р., № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

21. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб : Закон України від 09 січ. 2025 р., № 4196-IX / *Відомості Верховної ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#n174>.

22. Про затвердження Положення про порядок видачі ліцензій на здійснення валютних операцій : Постанова правління НБУ від 31 берез. 2023 р., № 43 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0043500-23#Text>.

23. Про затвердження Положення про встановлення критеріїв, за якими визначається профіль ризику надавачів фінансових послуг, їх суспільна важливість, на підставі яких визначаються наглядові дії Національного банку України : Постанова правління НБУ від 08 листоп. 2023 р., № 143 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0143500-23#Text>.

24. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України коригувальних заходів, заходів раннього втручання, заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг: Постанова правління НБУ від 25 груд. 2023 р., № 183 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0183500-23#Text>.

25. Про затвердження Положення про авторизацію осіб, які мають право здійснювати актуарну діяльність у сфері страхування, та осіб, які можуть

виконувати обов'язки відповідального актуарія : Постанова правління НБУ від 25 груд. 2023 р., № 187 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-23#Text>.

26. Про затвердження Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 199 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0199500-23#Text>.

27. Про затвердження Положення про авторизацію страхових посередників та умови здійснення діяльності з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів : Постанова правління НБУ від 03 січ. 2025 р., № 2 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-25#Text>.

28. Про затвердження Положення про порядок поновлення тимчасово зупинених ліцензій та внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 12 серпня 2022 року № 177 : Постанова правління НБУ від 22 бер. 2024 р., № 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0035500-24#Text>.

29. Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування : Постанова правління НБУ від 19 груд. 2023 р., № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0182500-23#Text>.

30. Про затвердження Положення про таємницю страхування : Постанова правління НБУ від 25 груд. 2023 р., № 182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0166500-23#Text>.

31. Про затвердження Положення про добровільний вихід з ринку страховика та передачу страховиком страхового портфеля : Постанова правління НБУ від 29 червн. 2024 р., № 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0184500-23#Text>.

32. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика : Постанова правління НБУ від 27 груд. 2023 р., № 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#Text>.

33. Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-23#Text>.

34. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 21 трав. 2024 р. № 3720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-IX#Text>.

35. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : Закон України від 09 лют. 2012 р. № 4391-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>.

36. Про затвердження Положення щодо провадження діяльності зі страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : Постанова правління НБУ від 20 жовт. 2021 р., № 108. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0108500-21#Text>.

37. Про затвердження Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 14 квітн. 2021 р., № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0030500-21#Text>.

38. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06 груд. 2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

39. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>.

40. Про затвердження Положення про порядок підготовки та оновлення плану безперервної діяльності, плану відновлення діяльності та плану фінансування страховика: Постанова правління НБУ від 21 черв. 2024 р., № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0074500-24#Text>.

41. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січ. 2001 р. № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

42. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 груд. 2021 р., № 1953-IX / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.

43. Потапенко Б. І., Зоря С. П. Маркетингова стратегія страховика. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 21 листопада 2024 року). Полтава, 2024. С. 298–299.

44. Прокопчук О.Т., Цимбалюк Ю. А., Власюк С. А. Інвестиційна складова менеджменту страхових організацій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №17. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2021/6.pdf.

45. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій : навч. пос. Одеса : Атлант , 2019. 258 с.

46. Стещенко О. Д. Страховий менеджмент : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 50 с.

47. Ткаченко К. Інструменти страхового менеджменту та напрями їх удосконалення. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 3. С. 97–104.

48. Томілін О., Краснікова О., Гечбаія Б., Зоря С., Дроботя Я., Синиця Ю. Управління ризиками в аграрному секторі: фінансовий аспект. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Том. 4(51). С. 147–162. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.51.2023.4096>.

49. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Зоря С. П. Напрями аналізу прибутковості діяльності страхової компанії. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 76. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/76_2024/15.pdf.

50. Фомина В.С. Роль бізнес-планування в управлінні страховою компанією. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2020/156.pdf.

51. Юдіна С.В., Гуржий Т.О. Конспект лекцій з дисципліни «Страховий менеджмент». Кам'янське : ДДТУ, 2024. 310 с.

52. Insurance management : a textbook / Yu. Aleskerova, I. Fedoryshyna, V. Todosiichuk. Vinnytsia: VNAU, 2020. 295 p. URL: <https://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/25352.pdf>.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація страховий бізнес (АСБ) – об'єднання учасників страхового ринку України : веб-сайт. URL: <https://insurancebiz.org/>.
2. Державний комітет статистики України : веб-сайт. URL: ukrstat.gov.ua.
3. Кабінет Міністрів України (Урядовий портал) : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
4. Ліга страхових організацій України (ЛІСОУ) : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.
5. Міжнародна асоціація органів страхового нагляду (IAIS) : веб-сайт. URL: <https://www.iaisweb.org/>.
6. Міністерство Фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
7. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL: <https://mtsbu.ua/>.
8. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
9. Національна асоціація страховиків України : веб-сайт. URL: <https://www.nasu.com.ua/>.
10. Офіційні сайти страхових компаній України.
11. Ядерний страховий пул України : веб-сайт. URL: <https://nuclearpool.com.ua/about>.
12. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.
13. FORINSURER : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.